

บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

ปิยวัตร ตุงคโสภณ, พ.บ.*

ฐานกร คำหารพล, ส.ด.**

พิทยา ธรรมวงศา, ส.ด.***

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ประชากรที่ศึกษาคือ บุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จำนวน 251 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ โดยการจับสลากแบบไม่ใส่คืน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน และสนทนากลุ่มจำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและการสนทนากลุ่มแบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ทดลองใช้ในกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ในอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์หาความเที่ยงของแบบสอบถาม ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาช 0.95 ดำเนินการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2565 ถึง 15 กรกฎาคม 2565 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการหาค่าสถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด สถิติอนุमानหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ผลการศึกษา ระดับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.75 (S.D. = 0.53) ส่วนระดับบรรยากาศองค์การในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.15 (S.D. = 0.45) ภาพรวมบรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ระดับสูงทางบวกกับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.679$, $p\text{-value} < 0.001$) ตัวแปรบรรยากาศองค์การ ได้แก่ มิติความรับผิดชอบ มิติความขัดแย้ง และมิติความเสี่ยง ทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 52.4 โดยผลการวิจัยในครั้งนี้ภาคีเครือข่ายในระบบสุขภาพอำเภอสามารถนำไปใช้ในการวางแผนปรับปรุงการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ

คำสำคัญ: บรรยากาศองค์การ บุคลากรสาธารณสุข ระบบสุขภาพอำเภอ

---

* โรงพยาบาลศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

** สำนักงานสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

*** สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี

ORGANIZATIONAL CLIMATES AFFECTING THE PERFORMANCE OF HEALTH CARE WORKERS SI THAT DISTRICT IN DISTRICT HEALTH SYSTEM DEVELOPMENT IN UDON THANI PROVINCE

Piyawat Tungkhasopa, M.D.*
Tanakorn Khamhanpol, Dr.P.H.**
Pittaya Thammawongsa, Dr.P.H.***

ABSTRACT

This cross-sectional analytical study aimed to study organizational climates affecting the performance of health care workers Si That district in district health system development in Udon Thani province. The samples were 120 personnel randomly selected by systematic random sampling from the 251 population. This study was collecting both quantitative and qualitative data. Focus group guideline was use to collect the data from 12 people's key informants who can provide intensive information on the topics. The questionnaire was examined and verified by the five experts for content validity and tested for reliability in pilot study of 30 samples in Kumpawapi district and Alpha Coefficient was at 0.95. Data collected between June 1st, 2022 – July 15th, 2022. The data distribution was performed by descriptive statistics including percentage, mean, standard deviation, median, minimum, maximum. The Inferential statistics were Pearson product moment correlation and Stepwise multiple linear regressions.

The results showed that the performance of health care workers Si That district in district health system development in Udon Thani province were at high level with averages of 3.75 (S.D. = 0.53). The organizational climates were at high level with averages of 4.15 (S.D.=0.4 5). The organizational climates variable had moderate positive relationship with performance of sub-district health promoting hospital directors in district health system development in Udon Thani province with statistical significance ($r = 0.679$, $p\text{-value} < 0.001$). Three organizational climates variable; responsibility, conflict and risk can predict performance of health care workers Si That district in district health system development in Udon Thani province at 52.4 percentage. The results of this research partnership networks in the district health system can be used to make plan for improvements the health system in district level.

Key word: Organizational Climates, health care workers, district health system.

---

*Si That Hospital, Udon Thani Province.

** The office of Si That District Public Health, Udon Thani Province.

*** The office of Kumphawapi District Health Office, Udon Thani Province.

บทนำ

แนวทางการขับเคลื่อน "ระบบสุขภาพอำเภอ" เป็นกลไกการทำงานด้านสุขภาพระดับพื้นที่ ได้นำรูปแบบ "ประชารัฐ" เข้ามาดำเนินการ โดยมีภาคีเครือข่าย ไม่ว่าจะเป็นทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชน ภาคท้องถิ่น ตลอดจนโรงเรียนหรือวัด และภาคส่วนอื่น ในการมีส่วนร่วมสนับสนุน กระบวนการสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาพที่ดีของประชาชนร่วมกัน ซึ่งไม่จำกัดเพียงแต่เฉพาะมิติ ด้านการรักษาโรคเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่มองในมุมที่กว้างขึ้น ยังสามารถส่งเสริมการป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปพร้อมกันด้วยภายใต้กลไกที่เรียกว่า "คณะกรรมการบริหารระบบสุขภาพอำเภอ" ที่ยึดหลักการ "ใช้พื้นที่เป็นฐาน ประชาชนเป็นศูนย์กลาง" ซึ่งมีหน่วยงานหลักเป็นหัวเรือร่วมขับเคลื่อน ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กระทรวงมหาดไทย (มท.) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่จะร่วมกันสนับสนุนการทำงานของพื้นที่ให้สามารถดำเนินการได้ กล่าวคือภาคราชการ และประชาชนร่วมกันดำเนินการ ตั้งแต่ระดมความคิดเห็นประชาชน พัฒนานโยบายด้านสุขภาพ การมีสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ไปจนถึงการใช้ระบบสุขภาพระดับอำเภอ (District Health System: DHS) ซึ่งประกาศใช้เป็นแนวทางการพัฒนาระบบสุขภาพ เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2555⁽¹⁾ ให้เป็นกลไกการทำงานเชื่อมโยงระหว่าง โรงพยาบาล สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานอื่นๆ และประชาชนในพื้นที่ เพื่อร่วมกันจัดการแก้ไขปัญหาสุขภาพของพื้นที่ให้ประชาชนและชุมชนพึ่งตนเองได้โดยยึดหลักการไม่ทอดทิ้งกัน มีเครือข่ายบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพ และการได้รับความไว้วางใจจากประชาชน

ระบบสุขภาพระดับอำเภอ หมายถึง การทำงานด้าน สุขภาพระดับอำเภอร่วมกันของทุกภาคส่วนที่มีลักษณะซับซ้อน มีความสัมพันธ์ สามารถประสานและเชื่อมโยงเข้ากันได้โดยมีเป้าหมายเดียวกัน ที่จะขับเคลื่อนให้การดูแลสุขภาพของประชาชนทั้งอำเภอ ผสมผสานทั้งงาน ส่งเสริม ป้องกัน รักษาฟื้นฟู เข้าด้วยกัน จึงเป็นการมองสุขภาพในมุมที่กว้าง เน้นการทำงานร่วมกันทั้งภาคีเครือข่าย และนอกเครือข่ายสาธารณสุข ในการดำเนินงานระบบสุขภาพระดับอำเภอให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำเร็จจะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสุขภาพระดับอำเภอในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน ประกอบด้วย 1) การทำงานร่วมกันในระดับอำเภอ 2) การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและชุมชน 3) การรับรู้ความต้องการของประชาชนและผู้รับบริการ 4) การทำงานให้เกิดคุณค่า ทั้งกับผู้รับบริการและผู้ให้บริการ 5) การแบ่งปันทรัพยากร และการพัฒนาบุคลากร และ 6) การให้บริการสุขภาพตามบริบทที่จำเป็น⁽²⁾

บรรยากาศองค์การ เป็นการจัดสภาพแวดล้อมขององค์การที่ส่งเสริมและสร้างบรรยากาศในการทำงานให้สมาชิกในองค์การ ภายใต้บรรยากาศการทำงานที่ดีจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความสุข และมีความตั้งใจในการปฏิบัติงานจะส่งผลให้ผลลัพธ์ของการปฏิบัติงานมีคุณภาพและปริมาณเพิ่มมากขึ้นด้วย โดยประกอบด้วย 9 มิติ ดังนี้ 1) มิติโครงสร้างองค์การ 2) มิติความรับผิดชอบ 3) มิติรางวัล 4) มิติความเสี่ยง 5) มิติความอบอุ่น 6) มิติการสนับสนุน 7) มิติความขัดแย้ง 8) มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 9) มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน⁽³⁾

อำเภอศรีธาตุ ประกอบด้วย 7 ตำบล 86 หมู่บ้านมีเครือข่ายบริการปฐมภูมิ 13 แห่ง แบ่งเป็น ศูนย์สุขภาพชุมชน 1 แห่ง สังกัดโรงพยาบาลศรีธาตุ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 1 แห่ง และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 12 แห่ง⁽⁴⁾ การพัฒนาระบบสุขภาพอำเภอ เป็นนโยบายที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดให้มีขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการแก้ไขปัญหาสุขภาพ จากการทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมายังไม่มีการศึกษาเรื่องบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของบุคลากรสาธารณสุข

อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงาน พัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี เมื่อคุณปัจจัยร่วมอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข สาธารณสุขจังหวัดทุกระดับ เพื่อช่วยในการพัฒนาข้อเสนอแนะด้านนโยบายที่เหมาะสมเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาระบบสุขภาพอำเภอที่เหมาะสม ความอยู่ดีกินดีและมีความสุขของประชาชนอำเภอศรีธาตุ ในจังหวัดอุดรธานี และเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสุขภาพอำเภอ โดยเฉพาะการทำงานด้านสุขภาพร่วมกันของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ ที่เป็นผู้มีบทบาทในการประสานงานกับภาคีเครือข่ายในระดับอำเภอ เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดีอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาคูณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ หมายถึง ระบบสุขภาพระดับอำเภอ มีการทำงานสุขภาพโดยเครือข่ายสุขภาพระดับอำเภอ มองทุกส่วนในอำเภอเป็นสิ่งเดียวกัน ส่วนสาธารณสุข ส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายภาค ประชาชน โดยมีเป้าหมายให้เกิดการบริหารเครือข่ายสุขภาพดูแลประชาชนทั้งอำเภอ

คุณลักษณะส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ สังกัด กระทรวงสาธารณสุข ในจังหวัดอุดรธานี ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพสมรส ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และการได้รับการอบรมด้านการพัฒนาสุขภาพระดับอำเภอ

บรรยากาศองค์การ หมายถึง องค์ประกอบสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่มีส่วนสนับสนุนให้บุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี สามารถจัดการความรู้ของบุคลากรในองค์กร ซึ่งสามารถรับรู้โดย ความรู้สึกรู้สีกของบุคลากรในองค์กรได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

บุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ บุคลากรสาธารณสุขที่ ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลศรีธาตุ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ในปีงบประมาณ 2565

วัสดุและวิธีการ

การวิจัยเรื่องบรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี เป็นการวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Analytical Research)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี จำนวน 251 คน โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ที่ใช้ตัวแบบการถดถอยพหุของ Cohen (1988)⁽⁵⁾ ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีตัวแปรอิสระทั้งหมด 15 ตัว จึงกำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 120 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน และทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ที่อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี (Cronbach's Method) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.95 ดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน 2565 ถึง 15 กรกฎาคม 2565 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาเก็บ

ข้อมูล ผู้วิจัยแปลผลโดยจัดเป็น 5 ระดับ ใช้ค่าการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยของสำเร็จ จันทสุวรรณ และสุวรรณ บัวทวน⁽⁶⁾ คือ ระดับมากที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00) ระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49) ระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49) ระดับน้อย (คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49) และระดับน้อยที่สุด (คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49) และนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด สถิติเชิงอนุมาน ใช้สถิติ Pearson Product Moment Correlation Coefficient และสถิติ Stepwise Multiple Regression Analysis

การพิทักษ์สิทธิและจริยธรรมการวิจัย

โครงการวิจัยนี้ ผ่านการพิจารณาและรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี รหัสโครงการ UDREC 2165 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2565

ผลการศึกษา

คุณลักษณะส่วนบุคคล ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

จากการศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.2 อายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 56 อายุเฉลี่ย 33 ปี (S.D. = 3.22 ปี) อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 58 ปี สถานภาพสมรส คู่ คิดเป็นร้อยละ 79.8 การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 95.4 ระยะเวลาในการปฏิบัติงานอยู่ระหว่าง 10 – 20 ปี และมากกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.4 และ 29.4 ตามลำดับ ระยะเวลาในการปฏิบัติงานเฉลี่ย 18.41 ปี (S.D. = 7.65 ปี) ระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่ำสุด 6 ปี สูงสุด 33 ปี และเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ คิดเป็นร้อยละ 70.5 ส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม 1 – 3 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 69.3

ระดับบรรยากาศองค์การ ในการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ระดับบรรยากาศองค์การของกลุ่มตัวอย่างในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.15 (S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณารายมิติ พบว่าทุกมิติมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยบรรยากาศองค์การมิติความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.19 (S.D. = 0.52) รองลงมาคือมิติโครงสร้างองค์การ มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีบรรยากาศองค์การ ค่าเฉลี่ย 4.10 (S.D. = 0.56) และ 4.10 (S.D. = 0.65) ตามลำดับ ส่วนบรรยากาศองค์การที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มิติความขัดแย้ง ค่าเฉลี่ย 3.53 (S.D. = 0.57) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ระดับบรรยากาศองค์การของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

บรรยากาศองค์การ	Mean	S.D.	การแปลผล
1. มิติโครงสร้างองค์การ	4.10	0.56	มาก
2. มิติความรับผิดชอบ	4.19	0.52	มาก
3. มิติการให้รางวัล	3.95	0.56	มาก
4. มิติความเสี่ยง	3.90	0.58	มาก
5. มิติความอบอุ่น	4.09	0.56	มาก

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ระดับบรรยากาศองค์การของบุคลากรสาธารณสุข อำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี (ต่อ)

บรรยากาศองค์การ	Mean	S.D.	การแปลผล
6. มิติการสนับสนุน	3.95	0.55	มาก
7. มิติความขัดแย้ง	3.53	0.57	มาก
8. มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	4.03	0.52	มาก
9. มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	4.10	0.65	มาก
ภาพรวม	4.15	0.45	มาก

ระดับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

จากข้อมูลการวิจัย ระดับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.75 (S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ อยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้บริการสุขภาพตามบริบทที่จำเป็น ค่าเฉลี่ย 4.17 (S.D. = 0.63) รองลงมา คือ การทำงานร่วมกันในระดับอำเภอ มีค่าเฉลี่ย 4.09 (S.D. = 0.60) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การแบ่งปันทรัพยากร และการพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 3.62 (S.D. = 0.70) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผล ระดับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

การดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ	Mean	S.D.	การแปลผล
1. การทำงานร่วมกันในระดับอำเภอ	4.09	0.60	มาก
2. การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและชุมชน	3.90	0.73	มาก
3. การรับรู้ความต้องการของประชาชนและผู้รับบริการ	4.02	0.55	มาก
4. การทำงานจนเกิดคุณค่า ทั้งกับผู้รับบริการและผู้ให้บริการ	3.94	0.59	มาก
5. การแบ่งปันทรัพยากร และการพัฒนาบุคลากร	3.62	0.70	มาก
6. การให้บริการสุขภาพตามบริบทที่จำเป็น	4.17	0.63	มาก
ภาพรวม	3.75	0.53	มาก

คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีรายละเอียดดังนี้

คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การได้รับการฝึกอบรม และจำนวนครั้งในการฝึกอบรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

บรรยากาศองค์กร พบว่า ภาพรวมบรรยากาศองค์กร มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.679$, $p\text{-value} < 0.001$) เมื่อพิจารณารายการบรรยากาศองค์กรรายมิติ พบว่า ทุกมิติมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ซึ่งมิติที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ มิติความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ($r = 0.653$, $p\text{-value} < 0.001$) รองลงมาคือ มิติการสนับสนุน มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ($r = 0.623$, $p\text{-value} < 0.001$) และมิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ($r = 0.619$, $p\text{-value} < 0.001$) ตามลำดับ และบรรยากาศองค์กรที่มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด คือ มิติการให้รางวัล มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.442$, $p\text{-value} < 0.001$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

คุณลักษณะส่วนบุคคล บรรยากาศองค์กร	การดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	$p\text{-value}$	ระดับความสัมพันธ์
คุณลักษณะส่วนบุคคล			
เพศ (ชาย)	0.004	0.951	ไม่มีความสัมพันธ์
อายุ	- 0.034	0.624	ไม่มีความสัมพันธ์
สถานภาพสมรส (คู่)	- 0.094	0.229	ไม่มีความสัมพันธ์
ระดับการศึกษาสูงสุด (ปริญญาตรีหรือสูงกว่า)	0.131	0.173	ไม่มีความสัมพันธ์
ระยะเวลาการปฏิบัติงาน	- 0.041	0.573	ไม่มีความสัมพันธ์
ได้รับการฝึกอบรม (เคย)	0.052	0.692	ไม่มีความสัมพันธ์
จำนวนครั้งในการฝึกอบรม	0.175	0.095	ไม่มีความสัมพันธ์
บรรยากาศองค์กร	0.679**	<0.001	ปานกลาง
มิติโครงสร้างองค์กร	0.529**	<0.001	ปานกลาง
มิติความรับผิดชอบต่อสังคม	0.653**	<0.001	ปานกลาง
มิติการให้รางวัล	0.442**	<0.001	ปานกลาง
มิติความเสี่ยง	0.552**	<0.001	ปานกลาง
มิติความอบอุ่น	0.605**	<0.001	ปานกลาง
มิติการสนับสนุน	0.623**	<0.001	ปานกลาง
มิติความขัดแย้ง	0.576**	<0.001	ปานกลาง
มิติมาตรฐานการปฏิบัติงาน	0.619**	<0.001	ปานกลาง
มิติความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน	0.474**	<0.001	ปานกลาง

** ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ < 0.01

คุณลักษณะส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์กรที่มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคล และบรรยากาศองค์กร กับตัวแปรตามคือ การดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ผู้วิจัยได้ใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) ซึ่งจากผลการวิเคราะห์จะทำให้ทราบว่าตัวแปรอิสระใดบ้างที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม พบว่า บรรยากาศองค์กรที่มีผล

ต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี คือ มิตติความรับผิดชอบ (p-value <0.001) มิตติความความขัดแย้ง (p-value <0.001) มิตติความเสี่ยง (p-value <0.001) สามารถร่วมพยากรณ์การดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 52.4 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	B	Beta	T	P-value	R	R ²	R ² change
1. บรรยายการองค์การมิตติความรับผิดชอบ	0.315	0.325	3.267	<0.001	0.623	0.421	
2. บรรยายการองค์การมิตติความขัดแย้ง	0.271	0.268	3.179	<0.001	0.693	0.477	0.066
3. บรรยายการองค์การมิตติความเสี่ยง	0.238	0.257	2.709	<0.001	0.720	0.506	0.037
คงที่ = 0.726, F = 35.605, P-value < 0.001, R = 0.710, R ² = 0.524, R ² _{adj} = 0.490							

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

ในการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี พบว่า สายการบังคับบัญชาไม่ชัดเจน เนื่องจากต้องปฏิบัติงานร่วมกับภาคีเครือข่ายหลายหน่วยงาน และหน่วยงานภาคีเครือข่าย มองว่าปัญหาสุขภาพ ส่วนใหญ่เป็นบทบาทของสาธารณสุข ทำให้เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสุขภาพในพื้นที่ค่อนข้างน้อย

ข้อเสนอแนะ จัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจ ขึ้นตรงต่อนายอำเภอ เพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพเป็นเรื่อยๆไป และทุกภาคีเครือข่าย ต้องมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา วิเคราะห์ วางแผนแก้ไขและติดตามผลการแก้ไขปัญหาพร้อมกันทุกขั้นตอน มองว่าปัญหาสุขภาพเป็นของทุกภาคส่วน

สรุปและอภิปรายผล

คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาการปฏิบัติงาน การได้รับการฝึกอบรม และจำนวนครั้งในการฝึกอบรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี

บรรยายการองค์การ พบว่า ระดับบรรยายการองค์การในการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีบรรยายการองค์การอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.15 (S.D. = 0.45) การที่จะดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอให้ต่อเนื่องและประสบผลสำเร็จนั้น บุคลากรจะต้องมีบรรยายการองค์การในการทำงานที่ดีทำให้งานบรรลุเป้าหมาย การที่บุคคลรับรู้บรรยายการองค์การจะมีอิทธิพลต่อบุคคลในด้านความตั้งใจ ด้านความคิด ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความร่วมมือในการปฏิบัติงานจะมีอิทธิพลต่อการจูงใจ และบรรยายการองค์การในการทำงานที่ดี ผู้ปฏิบัติงานมีความสุขในการปฏิบัติงานจะทำให้ผลงานประสบความสำเร็จบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วพบว่า ระดับบรรยายการองค์การในการดำเนินงานเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อยู่ในระดับมาก⁽⁷⁾ เนื่องจากบริบทพื้นที่ที่แตกต่างกันนโยบายของผู้บริหารให้ความสำคัญในเรื่องที่ต่างกัน ความเข้มข้นในการกำกับงานนโยบายที่ต่างกัน อาจทำให้ระดับบรรยายการองค์การมีความต่างกันได้ และผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วพบว่า ระดับบรรยายการองค์การ อยู่ในระดับปานกลาง⁽⁸⁾ เมื่อพิจารณาผลการศึกษาก็จะเห็นว่า ระดับบรรยายการองค์การ

ในการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพ ระดับอำเภอ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการปฏิบัติงานร่วมกันระดับอำเภอ คณะกรรมการมาจากภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วน มิตรภาพ สัมพันธภาพที่ดีจะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จ และมีการประเมินผล ติดตามงานของคณะกรรมการพัฒนาระบบสุขภาพอำเภอ จึงจำเป็นต้องมีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงานดังกล่าว

ระดับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.75 (S.D. = 0.53) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภออยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยมาก มากที่สุด คือ การให้บริการสุขภาพตามบริบทที่จำเป็น ค่าเฉลี่ย 4.17 (S.D. = 0.63) รองลงมา คือ การทำงานร่วมกันในระดับอำเภอ มีค่าเฉลี่ย 4.09 (S.D. = 0.60) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับมาก น้อยที่สุด คือ การแบ่งปันทรัพยากร และการพัฒนาบุคลากร มีค่าเฉลี่ย 3.52 (S.D. = 0.70) ระบบสุขภาพระดับอำเภอ มีเป้าหมายให้เกิดการบริหารเครือข่ายสุขภาพเพื่อดูแลประชาชนทั้งอำเภอ เป็นระบบสุขภาพที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างเสริมสุขภาพ มีความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายด้านสุขภาพทั้งภาครัฐและเอกชน แบบบูรณาการทรัพยากร ภายใต้ความจำเป็นของพื้นที่ ผ่านการจัดการความรู้ สามารถเชื่อมต่อการดำเนินงานด้านสุขภาพจากนโยบายสู่การปฏิบัติโดยมีเป้าหมายเพื่อสุขภาพของประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านสุขภาพระดับอำเภอ ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วพบว่า ระดับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ อยู่ในระดับมาก⁽⁹⁾ เมื่อพิจารณาระดับการดำเนินงานของคณะกรรมการสุขภาพระดับอำเภอรายด้าน ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วพบว่า ด้านที่มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการทำงานร่วมกันในระดับอำเภอ ด้านการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและชุมชน ด้านการรับรู้ความต้องการของประชาชน และผู้รับบริการ ด้านการทำงานให้เกิดคุณค่าทั้งกับผู้รับบริการและผู้ให้บริการ⁽¹⁰⁾ เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี อยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญในการดำเนินงาน และเป็นระบบการทำงานที่ต้องมีการพัฒนาต่อเนื่อง โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อประชาชนในพื้นที่⁽¹¹⁾

บรรยากาศองค์การที่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมของบรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.679$, $p\text{-value} < 0.001$) เนื่องจากบรรยากาศองค์การมีความสำคัญต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ซึ่งบรรยากาศองค์การนั้นเป็นปัจจัยที่เป็นสาเหตุทำให้เกิดพฤติกรรม และอาจทำให้เกิดความแตกต่างของแต่ละบุคคลได้ หากบรรยากาศองค์การดีเอื้ออำนวยต่อการทำงานก็จะส่งผลให้การทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และทุกคนในองค์การ มีความสุข ผลลัพธ์สุดท้ายที่ได้คือประชาชนมีสุขภาพดี ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้วพบว่า ภาพรวมของบรรยากาศองค์การมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการดำเนินงานของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ⁽⁸⁾ เนื่องจากบริบทในเรื่องที่ศึกษาและพื้นที่ที่แตกต่างกันอาจส่งผลให้มีการกระตุ้นและสร้างบรรยากาศองค์การที่แตกต่างกัน

บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ผลการวิเคราะห์บรรยากาศองค์การที่มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี โดยการวิเคราะห์ถดถอย

พหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลและถูกเลือกเข้าสมการนั้น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรที่ไม่ถูกเลือกเข้าสมการเป็นตัวแปรที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าในสมการเรียงลำดับ ดังนี้ มิติความรับผิดชอบ (p-value <0.001) มิติความความขัดแย้ง (p-value <0.001) มิติความเสี่ยง (p-value <0.001) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าทั้ง 3 ตัวแปร สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ ของบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 52.4 จากผลการศึกษา พบว่า มิติความรับผิดชอบ การที่บุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุมีความรับผิดชอบ ทำให้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากรอย่างชัดเจน และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานในตำแหน่งบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ ทำให้มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ สอดคล้องกับงานวิจัยของจินตนา กีเกียง และประจักษ์ บัวผัน (2562)⁽¹²⁾ มิติความขัดแย้งขององค์การแสดงถึงการที่บุคลากรสามารถแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างได้อย่างอิสระ และทำให้บุคลากรมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันทำให้มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีธญา พันธุ์โยธา และประจักษ์ บัวผัน (2562)⁽¹³⁾ และมิติความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน บุคลากรมีความรู้สึกปลอดภัยในการปฏิบัติงาน และมีการดำเนินงานเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงานทำให้มีผลต่อการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิชาภา หล้าแก้ว และชนะพล ศรีฤๅชา (2564)⁽⁸⁾

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ และภาคีเครือข่ายในระบบสุขภาพระดับอำเภอ ควรมีมาตรการในการค้นหาความเสี่ยงภัยที่อาจเกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงาน ให้ครบทุกองค์ประกอบ เพื่อให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยขณะปฏิบัติงาน มีการพัฒนาและอบรมอย่างต่อเนื่องสำหรับความรู้ใหม่ๆ ตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดจากผู้ใช้บริการหรือจากผู้มารับบริการโดยตรง

1. โรงพยาบาลชุมชน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ควรสนับสนุนทรัพยากรในด้านต่างๆ ให้เพียงพอลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สามารถแก้ไขปัญหาสุขภาพของประชาชนได้เร็วขึ้น

2. โรงพยาบาลชุมชน และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ ควรมีการให้รางวัลแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม เพื่อช่วยกำลังใจในการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอให้ประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการรับรู้ของประชาชนในการดำเนินงานพัฒนาระบบสุขภาพระดับอำเภอ

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.นพ.ปรเมษฐ์ กิ่งไก่อ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี ผู้ให้คำปรึกษาที่เป็นประโยชน์สำหรับงานวิจัย ขอขอบพระคุณ ดร.อุเทน หาแก้ว ดร.นครินทร์ ประสิทธิ์ ดร. กิตติพงษ์ สอนล้อม ดร.ประพัทธ์ ธรรมวงศา และคุณอัปสร วงษ์ศิริ ที่กรุณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือและให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ทำให้เครื่องมือในการทำวิจัยมีความถูกต้อง ครบถ้วนและสมบูรณ์ และขอขอบคุณบุคลากรสาธารณสุขอำเภอศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. เสริมคุณค่าปฐมภูมิด้วยระบบสุขภาพระดับอำเภอ. กรุงเทพฯ: สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ; 2557.
2. กระทรวงสาธารณสุข. ตัวชี้วัดระดับการพัฒนาเครือข่ายสุขภาพอำเภอที่เชื่อมโยงระบบบริการปฐมภูมิกับชุมชนและท้องถิ่นอย่างมีคุณภาพ. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2558.
3. Litwin GH, Stringer RA. Motivation and organization climate. Boston: Division of Research; 1968.
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. เอกสารประกอบการตรวจราชการและนิเทศงาน ระดับกระทรวง รอบที่ 2/2564. อุดรธานี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี; 2564.
5. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2nd ed. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates; 1988.
6. สำเริง จันทสุวรรณ, สุวรรณ บัวทวน. ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์. ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2547.
7. ดัชนีวรรณ สัตย์ธรรม, ชนะพล ศรีฤๅชา. บรรยาการองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามเกณฑ์คุณภาพและผลงานบริการปฐมภูมิของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดชัยภูมิ. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 2562;12:201-12.
8. นิขาม่า หลั่งแก้ว, ชนะพล ศรีฤๅชา. บรรยาการองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ตามเกณฑ์คุณภาพผลงานบริการของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 : วารสารส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม 2564; 15:685-704.
9. สรรเพชญ์ เรืองอร่าม, ดุริยางค์ วาสนา, ทศนรินทร์ รัชดาธนรัชต์, อรัญญา รักหาบ. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารสาธารณสุขและวิทยาศาสตร์สุขภาพ. 2564;4:109-25.
10. แววดี เหมวรรณนท์. การประเมินผลการดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิจัยและพัฒนาด้านสุขภาพ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา 2563; 6:140-57.
11. กานต์ชัยพิสิฐ คงเสถียรพงษ์, ศิวีไลซ์ วนรัตน์จิตร. คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ: ความท้าทายและการพัฒนา. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์. 2564;13:275-86.
12. จินตนา ก็เกียง, ประจักษ์ บัวผัน. บรรยาการองค์การและการสนับสนุนจากองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2562; 19:154-65.
13. ศรีณยา พันธุ์โยธา, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยทางการบริหารและบรรยาการองค์การที่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของนักวิชาการสาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดขอนแก่น. วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา). 2564;21:152-65.